

İsem
Yayıncılık

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
ORTAÖĞRETİM / ÖN LİSANS**

**GENEL YETENEK TESTİ
GENEL KÜLTÜR TESTİ**

**TG
Deneme-10**

**Çözüm
Kitapçığı**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

1. Cümlede altı çizili sözde yer alan "kimliğimizin" sözcüğü kültürel özellikler, "köklerine, temel, ve işaret edilmek" sözleri dikkat çekmek anlamındadır. Bu bilgiden yola çıkarak altı çizili sözle anlatılmak isteneni "kültürel özelliklerin temeline dikkat çekmek" olarak yorumlayabiliriz. Buna göre altı çizili sözle anlatılmak istenen, A seçeneğindeki ifadedir.

BCDE

2. Cümlede bir romanın yazarın çocukluğuna dair izler taşıdığından ve etkileyici ve başarılı tasvirleri olduğundan söz edilmektedir. Ayrıca ilk boşluğun sonundaki "taşıyan" ve ikinci boşluğun sonundaki "tasvirleriyle" sözcükleri anahtar niteliğindedir. Buna göre "taşıyan" sözcüğüyle C seçeneğindeki "izlerini de" sözü, "tasvirleriyle" sözcüğü "başarılı" sözcüğüyle anlamca örtüşmektedir. Buna göre öncüldeki cümlede boş bırakılan yerlere, C seçeneğindeki sözcükler sırasıyla getirilmelidir.

ABDE

3. Numaralanmış cümlelerde kapitalizm ve sosyalizmin tükenme yolunda olduğundan, zenginlerin dünyanın zenginliklerini paylaşmaya yanaşmadığından, bunun sonucunda da karşımıza imparatorların ve demagogların çıktığından söz edilmektedir. Böyle bir konunun giriş bölümü olmaya I numaralı cümle uygundur. Onu da II numaralı cümle açıklar niteliktedir. Ancak II numaralı cümleyi III numaralı cümle değil, V numaralı cümle açıklar niteliktedir. Bunun için III ve V numaralı cümleler yer değiştirdiğinde parçanın anlam bütünlüğü sağlanmış olunur.

ABCD

4. Numaralanmış cümlelerde sağlığın artık sadece hasta olmak anlamına gelmediğinden, ahlaki yargılarımızı sağlığa dayandırdığımızdan, ürün satmak için de sağlığı kullandığımızdan, *Sağlığa Karşı* adlı kitabın da bu anlayışa eleştirel bir gözle baktığından söz edilmiştir. Böyle bir konunun giriş bölümü olmaya II, sonuç bölümü olmaya ise III numaralı cümle uygundur. Buna göre numaralanmış cümlelerin doğru sıralaması: II - IV - I - V - III. O hâlde başta, II numaralı cümle yer alır.

BCDE

5. Cümlede ODTÜ tarafından düzenlenen şenliğe katılanların 12 bin ağaç fidanı daha diktiğinden söz edilmektedir. Ayrıca öncüldeki cümlede yer alan "12 bin ağaç fidanı daha dikti." yargısı D seçeneğinde verilen cümledeki "Daha önce de fidan dikmişler." yargısıyla anlamca örtüşmektedir. Bunun için öncüldeki cümleden çıkarılabilecek kesin yargı, D seçeneğindedir verilmiştir.

ABCDE

6. I. cümlede yer alan "2014 yaz sayısında yine fotoğrafın ... yollarına yer veriliyor." yargısıyla aynı konunun daha önce de işlendiği vurgulandığından A, III. cümlede yer alan "Her seviyeden fotoğraf tutkununa hitap eden" sözleriyle fotoğrafla ilgilenen herkese seslendiği belirtildiğinden C, IV. cümlede yer alan "bir fırça gibi" sözleriyle benzetme yapıldığından D, V. cümlede derginin konusunun neler olduğu açıklandığından E, numaralanmış cümlelerle ilgili olarak doğrudur. Ancak II. cümlede derginin gizemlerle dolu olduğundan değil, derginin fotoğrafçıların sırlarını okurlarla paylaştığından söz edildiği için B, II numaralı cümleyle ilgili olarak yanlıştır.

ABCDE

7. I. cümlede yer alan "en önemli" sözünü karşılaştırma yapıldığından A, III. cümlede yer alan "tepkilere neden oldu." yargısıyla yolun yapılmasının olumlu karşılanmadığı vurgulandığından C, IV. cümlede yer alan "yolun turizm geliştirmesi amaçlanıyor." yargısından söz edildiğinden D, V. cümlede kişinin sözü değiştirilerek aktarıldığından E, numaralanmış cümlelerle ilgili doğrudur. Ancak II. cümlede yabancı turistlerin geldiğinden söz edilmediği için B seçeneği II. cümleyle ilgili olarak yanlıştır.

ABCDE

8. Neden - sonuç ilişkisi, bir eylemin nedeniyle verildiği cümlelerde görülür. Bu tür cümlelerde neden önce, sonuç sonra verilir. Bu bilgiden yola çıkarak parçadaki numaralanmış cümlelere baktığımızda I, III, IV ve V'te neden - sonuç ilişkisinin olmadığını görürüz. Ancak II numaralı cümlede "Vize işlemleri uzun sürdüğü için" sözünün neden, "seyahat planınızı yaparken bu durumu göz önünde bulundurmanızda fayda var" yargısının sonuç olduğu görülür.

ABCDE

9. Cümlede "keşfetmenin" sözcüğünde ünlü düşmesi (keşif etmenin) olduğundan B, "etkinliği" sözcüğünde hem ünsüz değişimi hem de ünsüz benzeşmesi (et - gin - lik - i) olduğundan C ve E, "keşfetmenin en" sözcüklerinde ulama olduğundan D, öncüldeki cümlede vardır. Ancak öncüldeki cümlede ünsüz türemesini örnekleyecek herhangi bir sözcük olmadığından A, cümlede yoktur.

BCDE

10. Cümlede "stresi, biraz, günümüzde, gittikçe" sözcüklerinin yazımları doğrudur. Ancak III numaralı "başbaşa" sözünün yazımı yanlıştır. Çünkü ikilemeler ayrı yazılır. Sözü doğru yazımı "baş başa" şeklinde olmalıdır.

ABCDE

11. Parçada I numaralı virgül yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek için kullanıldığından, II numaralı nokta yargısı tamamlanmış cümlenin sonunda kullanıldığından, III numaralı virgül eş görevli ögeleri ayırmak için kullanıldığından ve IV numaralı nokta, yargısı tamamlanmış cümlenin sonunda kullanıldığından bu noktalama işaretlerinin kullanımı doğrudur. Ancak V numaralı üç nokta yargısı tamamlanmış cümlenin sonunda kullanıldığından bu noktalama işaretinin kullanımı yanlıştır.

A B C D İ

12. Türkçede isim ve sıfat tamlaması olmak üzere iki tamlama türü vardır. İsim tamlamaları tamlama eklerini alırken sıfat tamlamaları tamlama eklerini alamaz. Bu bilgiden yola çıkılarak numaralanmış tamlamalara bakıldığında I, II, III ve V numaralı tamlamaların isim, IV numaralı tamlamanın ise sıfat tamlaması olduğu görülür.

A B C İ E

13. Parçada "binlerce yıldır" sözünde yer alan "-dır" bildirme eki olduğundan B, "Türkiye'nin deltası" sözü belirtili isim tamlaması olduğundan C, "bu yaban bahçesinde" sözünde "bu" sözcüğü belirtme sıfatı olduğundan D, "hem ... hem, ve" sözcükleri bağlaç olduğundan E, parçayla ilgili olarak söylenebilir. Ancak parçada durum zarfına yer verilmediğinden A, parçayla ilgili olarak söylenemez.

İ B C D E

14. Dizelerdeki I numaralı "bekleyenler" sözcüğü sıfat - fiil ekini (-en) alarak sıfat - fiil olduğundan ve önündeki isim düşürülerek adlaşmış sıfat olduğundan A, II numaralı "kış" sözcüğü yükleme sorulan "Neyi?" sorusuna cevap vererek nesne görevinde kullanıldığından B, III numaralı "gönülümün" sözcüğü hem iyelik hem ilgi ekini (gönül-üm-ün) aldığından C, IV numaralı "sevgiliye" sözcüğü fiil kökünden (sev-gi-li-y-e) türetildiğinden D, numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak doğrudur. Ancak V numaralı "yolcuları" sözcüğü hâl eki değil, iyelik eki (yolcuları) aldığından E, V numaralı sözcükle ilgili olarak yanlıştır.

A B C D İ

15. Parçada "kaybedebilir" sözcüğü yeterlilik eylemi (kayıp et-ebil-ir) olduğundan A, "başkalarından" sözcüğü belgisiz zamir olduğundan B, "belki" sözcüğü zarf olduğundan D, "birçok insan, her yıl" sözlerinde yer alan "birçok, her" sözcükleri belgisiz sıfat olduğundan E, parçada vardır. Ancak parçada dönüşlülük zamiri kullanılmadığından C yoktur.

A B İ D E

16. I. cümlede yer alan "taşıma sistemi" isim tamlaması "düzenli bir toplu" sözüyle nitelendirildiğinden A, II. cümle tek yargıdan oluştuğundan yani basit yapıya olduğundan B, IV. cümlenin yüklemi sonda ve isim olduğundan D, V. cümlede "oldukça" sözcüğü miktar zarfı olduğundan E, numaralanmış cümlelerle ilgili olarak doğrudur. Ancak III numaralı cümle özne ve yüklemden değil, dolaylı tümleç (metroda), özne (fotoğraf çekmek) ve yüklemden (yasaktır) oluştuğundan C, III numaralı cümleyle ilgili olarak yanlıştır.

A B İ D E

17. Parçanın I, II, III, IV ve VI. cümlelerinde kişinin bu yılın başından beri söylediği bir söz olduğundan, zamanın hızlı geçtiğinden, bizim yapmamız gerekenin bu hızlı gidişe ayak uyduramamız olduğundan bir bütünlük içinde söz edilmiştir. Ancak V. cümlede zaman planlaması yapmaya dikkat edilmesi gerektiğinden söz edilerek parçanın anlam akışı bozulmuştur.

A İ C D E

18. Parçanın I, II ve III numaralı cümlelerinde "Duvarı nem, insanı gam öldürür." denildiğinden, özellikle de hanımların üzüntüye hiç gelemediğinden, çok çabuk hasta olup manen yıkıldıklarından bir bütünlük içinde söz edilmiştir. Ancak IV. cümlede üzüntünün birçok psikolojik rahatsızlığa yol açtığından söz edilerek yeni bir konuya geçilmiş ve devamındaki cümlelerde bu konu açıklanmıştır. O hâlde ikinci paragraf IV numaralı cümleyle başlar.

A B İ D E

19. Parçada zaman yönetimi konusunda öncelikle belirgin bir amacın olması gerektiğinden, önemli olanın amacın belirginliği olduğundan, zamanı nasıl değerlendireceğimiz konusunda sayısız seçeneğe sahip olduğumuzdan, bunun için de zamanın büyük bir bölümünün ne yapacağımıza karar vermekle geçirdiğimizden bu durumda da belirsiz amaçların zaman yönetiminin baş düşmanı olan erteleme davranışına yol açtığından söz edilmiştir. Bu bilgiden yola çıkarak parçada asıl vurgulanmak istenenin, E seçeneğindeki ifade olduğu görülür.

A B C D İ

20. Parçada yer alan "Sizinle konuşan insanın öncelikle kendisine önem verildiğini hissetmesi gerekir." yargısından B'yi, "Onun vücut dili gerçeği deşifre etmenize yardımcı olabilsin." yargısından C'yi, "Dinlediğiniz insan da kendini güvende hissetsin." yargısından D'yi, "Aklınız vücut dilinizle uyum içinde olmalı ki" yargısından E'yi parçadaki sözleri söyleyen birinin söylemesi beklenir. Ancak parçada konuşmacıya sorular sorulması gerektiğine dair bilgi olmadığından parçadaki sözleri söyleyen birinden A'daki sözleri söylemesi beklenemez.

İ B C D E

21. Parçada insanların mutsuzluklarının temelinde ruhsal ihtiyaçların doyurulmamasının yattığından, çoğu insanın ise bu açlığı maddi unsurlarla gidermeye çalıştığından, sonuçta maddenin tutsağı olduğundan ve elindekilerin değerini bilmediği için sürekli mutsuz bir yaşam sürmeye başladığından, yakınılmaktadır. Bu bilgiden yola çıkarak parçada yakınılanın D seçeneğindeki ifade olduğu görülür.

A B C D E

22. Parçada öğrenci koçluğunun ne olduğundan, özünde bireyin kendi farkındalığını sağlamaya destek olduğundan, 13 yaşından büyük bireylere eğitsel bir hizmet olduğundan, öğrenci koçluğunun hangi konuları içinde barındırdığından söz edilmektedir. Bu bilgiden yola çıkarak parçanın B seçeneğindeki soruya karşılık söylenmiş olabileceğini görürüz.

A B C D E

23. Parçada öğrenci koçluğunun tanımı yapıldığı için A'dan, içeriğindeki konuların ne olduğu söylendiğinden B'den, parçada bir konu hakkında açıklama yapıldığı için C'den, parçada yer alan "2000'li yıllar ve 13 yaşından büyük..." ifadeleriyle sayısal verilerden bahsedildiği için E'den yararlanılmıştır. Parçada bir düşünceyi kanıtlamak amacıyla alıntı yapılmadığından D'den yararlanılmamıştır.

A B C D E

24. Parçada yer alan "Bazen olaylara baş aşağı bakmak, ... farkındalığını elde etmesine yarar." yargısından B'ye, "Öğrenmenin kalıcı olabilmesi için farklı şeyler yapmak lazım." yargısından C'ye, "İyi bir öğretmen olmanın yolları birçok kez birçok yazılı ortamda ele alınmıştır." yargısından D'ye, "Beynin daha aktif çalıştırılarak bilgilerin daha kalıcı olması sağlanır." yargısından E'ye ulaşılabilir. Ancak parçada iyi bir öğretmen olmanın yararlarına dair bilgi olmadığından, A seçeneğine ulaşamaz.

A B C D E

25. Kişileştirme, insana ait özelliklerin doğadaki canlı ya da cansız varlıklara aktarılmasına denir. Bu bilgiden yola çıkarak parçadaki numaralanmış cümlelere baktığımızda I, II, IV ve V numaralı cümlelerde kişileştirme yapılmadığını görürüz. III numaralı cümlede ise "Beyin rutinlikten hoşlanmaz." yargısıyla insana ait bir özellik beyne aktarılarak kişileştirme yapılmıştır.

A B C D E

26. Soru kökünde verilen sözde yer alan "dünyayı farklı bir perspektiften görebilmek" sözü "değişik açılardan algılayabilmek" anlamındadır. Buna göre soru kökünde verilen sözle anlatılmak istenen, E seçeneğindeki ifadede verilmiştir.

A B C D E

27 - 30. sorular aşağıdaki tabloya göre çözülmüştür.

	Ankara	İstanbul	İzmir
Cumartesi (3)	Mert / Rüzgâr	Nihat / Onat	Onat / Nihat
Pazar (2)	Rüzgâr / Mert		Poyraz

Cumartesi günü uçuş yapan pilot sayısı üç ise pazar günü uçuş yapan pilot sayısı iki olur. Ankara ve İzmir'e iki pilotun uçuş yaptığı bilindiğine göre İstanbul'a sadece bir pilot uçuş yapmıştır. Öncüllerde Poyraz'ın İzmir'e uçuş yaptığı belirtilmiştir. Farklı günlerde uçuş yapan Mert ve Rüzgâr'ın da uçuş yaptıkları şehirler aynıdır. Dolayısıyla Mert ve Rüzgâr Ankara'ya uçuş yapmış olur. Çünkü İzmir ve Ankara'ya ikişer pilot uçuş yapmıştır. Poyraz İzmir'e uçuş yaptığına göre İzmir'e Poyraz dışında farklı iki pilot uçuş yapamaz. Nihat ve Onat aynı gün uçuş yaptıklarına göre cumartesi günü İstanbul ya da İzmir'e uçuş yapmış olurlar. Bu durumda Poyraz'ın İzmir'e pazar günü uçuş yaptığı kesinleşir. Her bir pilot sadece bir şehre uçuş yaptığından İstanbul'a pazar günü uçuş olmadığı görülmektedir.

27. Tabloya göre Onat ve Rüzgâr cumartesi günü uçuş yapmış olabilirler. Poyraz'ın ise pazar günü uçuş yaptığı kesindir.

A B C D E

28. Mert'in uçuş yapmış olduğu şehrin Ankara olduğu kesindir. Nihat ve Onat'ın ise aynı gün uçuş yaptığı görülmektedir. Ancak uçuş yaptıkları şehir kesin olarak bilinmemektedir.

A B C D E

29. Verilen bilgiler doğrultusunda yapılan tabloya göre İstanbul'a pazar günü uçuş yapılmadığı kesindir.

A B C D E

30. Tüm pilotların uçuş yaptıkları gün ve şehirlerin tam olarak belirlenebilmesi için Rüzgâr'ın uçuş yaptığı günün ve Onat'ın uçuş yaptığı şehrin bilinmesi yeterlidir.

A B C D E

$$\begin{aligned}
 31. \quad (30:6 - 2^2) \cdot 2 - 4:(-2) &= (5 - 4) \cdot 2 + 2 \\
 &= 1 \cdot 2 + 2 \text{ olup} \\
 &= 4 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

BCDE

$$\begin{aligned}
 32. \quad \frac{a}{b} + 1 &= \frac{125 - 1}{99} \text{ alınırsa} \\
 \frac{a}{b} &= \frac{124}{99} - 1 \\
 \frac{a}{b} &= \frac{25}{99} \text{ olup} \\
 a + b &= 124 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

BCDE

$$\begin{aligned}
 33. \quad \frac{2}{\frac{\sqrt{7}-3}{\sqrt{7}+3}} + \frac{3}{\frac{2+\sqrt{7}}{2-\sqrt{7}}} &= \frac{2(\sqrt{7}+3)}{-2} + \frac{3(2-\sqrt{7})}{-3} \\
 &= -\sqrt{7} - 3 + \sqrt{7} - 2 \\
 &= -5 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

ACDE

$$\begin{aligned}
 34. \quad x^2 &= y^2 + 7 \\
 x^2 - y^2 &= 7 \\
 (x - y) \cdot (x + y) &= 7 \cdot 1 \\
 x - y &= 1 \\
 x + y &= 7 \\
 \text{ortak çözümden } x &= 4, y = 3 \text{ olur.} \\
 \frac{x^2}{2} + y &= 8 + 3 \\
 &= 11 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

BCDE

$$\begin{aligned}
 35. \quad x + y + z &= 9k \quad (k \in \mathbb{Z}) \\
 9x + z &= 9k \\
 z &= 9(k - x) \text{ olup} \\
 z &= 0,9 \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

ABDE

$$\begin{aligned}
 36. \quad |x - a| < b \text{ alınırsa} \\
 a - b < x < b + a \text{ olur.} \\
 a - b &= \frac{1}{2} \\
 a + b &= 5 \\
 a = \frac{11}{4}, b = \frac{9}{4} \text{ olup} \\
 \left| x - \frac{11}{4} \right| < \frac{9}{4} \text{ bulunur.}
 \end{aligned}$$

ACDE

$$\begin{aligned}
 37. \quad b \text{ negatif olursa } a^b \\
 b = 0 \text{ olursa } \frac{a}{b} \\
 a = 1, b = 2 \text{ olursa } \sqrt{ab} \\
 \text{rasyonel sayı olmaz. O hâlde, } a + b^2 \text{ rasyonel olup cevap se-} \\
 \text{çeneği B'dir.}
 \end{aligned}$$

ACDE

$$\begin{aligned}
 38. \quad \text{Tanım uygulanırsa} \\
 1 + 125 + x^3 &= 150 + x \\
 x^3 - x &= 24 \\
 x &= 3 \\
 \text{denklemleri sağladığından 3 bulunur.}
 \end{aligned}$$

ABDE

39. Tanım gereği

$$(40 \cup 24) = \text{ebob}(40, 24) = 8 \text{ olur.}$$

$$(x \cap 8) = \text{ekok}(x, 8) = 72 \text{ ise}$$

$$x = 9 \text{ bulunur.}$$

A B C D E

40.

$$xa + xb + 2ay - yb - a = 0 \text{ alınırsa}$$

$$a(x + 2y - 1) + b(x - y) = 0 \text{ olur.}$$

$$-x - y = 0$$

$$+ \frac{x + 2y = 1}{3} \text{ olmalıdır.}$$

$$3y = 1 \text{ olup } y = \frac{1}{3} \text{ bulunur.}$$

A B C D E

41.

$$x = \frac{1}{2} \text{ ve } y = 2a \text{ alınırsa}$$

$$\sqrt{2} \Delta 9^a = 2 \cdot \frac{1}{2} + 2a = 5 \text{ olup}$$

$$1 + 2a = 5$$

$$a = 2 \text{ bulunur.}$$

A B C D E

42.

$$a^{\frac{3}{2}} = 8^b \Rightarrow \left(a^{\frac{3}{2}}\right)^{\frac{2}{3}} = (2^{3b})^{\frac{2}{3}} \Rightarrow a = 2^{2b} \text{ olur.}$$

$$a^{\frac{2}{3}} = 16^c \Rightarrow \left(a^{\frac{2}{3}}\right)^{\frac{3}{2}} = (2^{4c})^{\frac{3}{2}} \Rightarrow a = 2^{6c} \text{ olur.}$$

$$a = 2^{2b} = 2^{6c} \Rightarrow 2b = 6c \Rightarrow b = 3c \text{ olur.}$$

$$\frac{b+c}{b-c} = \frac{3c+c}{3c-c} = \frac{4c}{2c} = 2 \text{ bulunur.}$$

A B C D E

43. $m = 1$ alınırsa

I. 2

II. 5

III. 2

şeklinde olup I ve III çifttir.

A B C D E

44.

 $(1 - n)!$ ve $(n - 1)!$ tanım gereği tanımlı olması için $n = 1$ olur.O hâlde, $0! + 0! + 1 = 3$ bulunur.

A B C D E

45.

abc'nin basamak değerleri toplamı $100a + 10b + c$ 'dir.abc nin sayı değerlerinin toplamı $a + b + c$ 'dir.

$$101a + 11b + 2c = 243$$

$$a = 2, b = 3, c = 4 \text{ olup}$$

$$a + b - c = 1 \text{ bulunur.}$$

A B C D E

46.

$$(\text{gof})(x) = 3x + 3a + 7 = 3x + 10$$

$$3a = 3 \text{ olup}$$

$$a = 1 \text{ bulunur.}$$

A B C D E

$$47. \frac{6x^2 - 5x + 1}{3x - 1} : 2x - 1 = \frac{(3x - 1)(2x - 1)}{(3x - 1)} \cdot \frac{1}{2x - 1}$$

$$= 1 \text{ bulunur.}$$

BCDE

48. 4. saatten 5. saate hız 60 km/sa arttığına göre, 5. saatten 6. saatte geçişte de 60 km/sa artar.
O hâlde, $180 + 60 = 240$ km/sa bulunur.

ABCDE

49. Galibiyet sayısı $3x$
Beraberlik sayısı x alınırsa
 $3 \cdot 3x + 1 \cdot x + 0 \cdot (9 - 4x) = 20$ olup
 $x = 2$ olur.
O halde, $3 \cdot 2 = 6$ bulunur.

ABCDE

50. Kâr etme durumu artı, zarar etme durumu eksi alınırsa
 $40 \cdot (-20) + 60 \cdot x = 20 \cdot 100$
 $-800 + 60x = 2000$
 $60x = 2800$
 $x = \frac{140}{3}$ bulunur.

BCDE

51. Maç izlemeye gelenlerin sayısı 100 alınırsa 20 tanesi kadın olur. Fenerbahçeli olanların sayısı,

$$80 \cdot \frac{40}{100} + 20 \cdot \frac{30}{100} = 38 \text{ olur.}$$

Galatsaraylıların sayısı 62 olur. O hâlde, 62 bulunur.

ABCDE

52. $a_n = n^2 + n$ alınırsa

$$a_{n+2} = n^2 + 4n + 4 \text{ olur.}$$

$$n^2 + 4n + 4 + n^2 + n = 37$$

$$\begin{array}{r} 2n^2 + 5n - 33 = 0 \\ 2n \quad + 11 \\ n \quad - 3 \end{array}$$

$$(2n + 11)(n - 3) = 0 \text{ olup}$$

$$n = 3 \text{ bulunur.}$$

ABCDE

53. Kuşun hızı 5V ise rüzgârın hızı 3V olur. Kuş rüzgâr ile aynı yönde uçtuğundan

$$2 \cdot (3V + 5V) = 50$$

$$16V = 50$$

$$V = \frac{25}{8} \text{ olur.}$$

$$\text{O hâlde, } 5V = \frac{125}{8} \text{ bulunur.}$$

ABCDE

54. Baba ile annenin yaşları toplamı $3x$ alınırsa çocukların yaşları toplamı x olur. Üç yıl sonra,

$$3x + 6 + x + 9 = 111$$

$$x = 24 \text{ bulunur.}$$

ABCDE

55. a gram su varsa $400 - a$ gram tuz vardır. $400 \cdot \frac{40}{100} = 160$ gram su eklenirse $a + 160 = 3 \cdot (400 - a)$ denkleminde $a = 260$ gram olur. O hâlde, $400 - 260 = 140$ gram tuz vardır.

ABCDİ

56. Cemil 5x tane, Derin 3y tane bilye almış olursa $x = 2y$ olur. Paylaşılan toplam bilye sayısı 13y olur.

$$13y = 390 \text{ alınır}$$

$$y = 30$$

olup Derin'in almış olduğu bilye sayısı 90 bulunur.

ABCDEİ

57. Seren'in yaşı S, Can'ın yaşı C alınır grubun yaşı 180 olur.

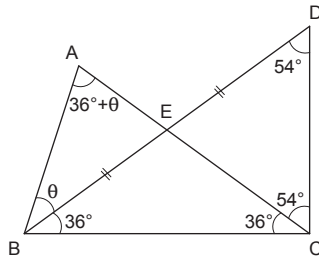
$$\frac{180 - S}{11} = 13 \text{ ise } S = 37 \text{ olur.}$$

$$\frac{180 - C}{11} = 14 \text{ ise } C = 26 \text{ olur.}$$

O hâlde, yaşları toplamı $37 + 26 = 63$ bulunur.

ABCDEİ

- 58.

$m(\widehat{C}) = 90^\circ$ ve $|BE| = |ED|$ olduğundan

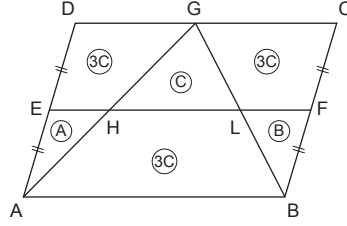
$|ED| = |EC| = |EB|$ olur. $|AC| = |BC|$ olduğundan

$$36^\circ + \theta + 36^\circ + \theta + 36^\circ = 180^\circ$$

$$\theta = 36^\circ \text{ bulunur.}$$

ABCDEİ

- 59.

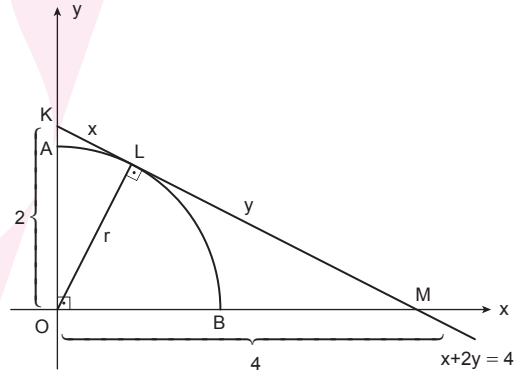
Benzerlik oranı $\frac{1}{2}$ ise alan oranı $\frac{1}{4}$ olur. $4A + 4B = 4C$ ise

$A + B = C$ olup $A + B = 6 \text{ cm}^2$ olduğundan

$\text{Alan}(\triangle ABLH) = 3 \cdot 6 = 18 \text{ cm}^2$ bulunur.

ABCDEİ

60. Pisagordan $x + y = 2\sqrt{5}$ cm olur.

Öklid teoreminden

$$4 = x \cdot (x + y) \text{ ise } x = \frac{2}{\sqrt{5}} \text{ cm olur.}$$

$$16 = y \cdot (x + y) \text{ ise } y = \frac{8}{\sqrt{5}} \text{ cm olur.}$$

$$r^2 = x \cdot y = \frac{16}{5} \text{ olup } r = \frac{4\sqrt{5}}{5} \text{ cm bulunur.}$$

ABCDEİ

1. Türklerde ilk düzenli devlet teşkilatı, Asya Hun Devleti zamanında Mete Han tarafından oluşturuldu. Bu teşkilata göre ülke doğu – batı şeklinde iki idari bölgeye ayrılarak yönetilirdi. Bu yönetim anlayışı, Türklerin "Gök Tanrı" inancından kaynaklanıyordu. Gök Tanrı inancına göre güneşin doğduğu taraf kutsal sayılırdı. Bundan dolayı kağanın çadırı doğuya açılır, tahtı da doğuya dönük olarak yerleştirilirdi. Doğü, batıya göre üstün kabul edildiğinden (I) devletin doğu kanadı kağan, batı kanadı ise yabgu unvanıyla kağanın kardeşi tarafından yönetilirdi. Kut anlayışına göre devlet, hanedan ailesinin ortak malı olarak görüldü (III). Bu nedenle hükümdarın tigin adı verilen erkek çocukları da devlet yönetimini öğrenmeleri ve tecrübelerinin artması için (II) boy ve oymakların başına yönetici olarak atanırdı.

A B C D E

2. • **Risâletü'n Nushiyye:** Yunus Emre, Türkiye Selçuklulari Dönemi'nde yaşamış tasavvuf bilgini ve halk şairidir. *Divan* ve *Risâletü'n Nushiyye* en önemli eserleri arasındadır.
- **Kutadgu Bilig:** Karahanlılar Dönemi'nde yaşamış Yusuf Has Hacib tarafından yazılmıştır. Türk İslam edebiyatının günümüze kadar ulaşan ilk eseri olma özelliğine sahiptir.
- **Satuk Buğra Han Destanı:** Karahanlı hükümdarı Satuk Buğra Han'ın hayatını, savaşlarını ve İslamiyet'e girişini anlatan destandır.
- **Divan-ı Lügatü't Türk:** Kaşgarlı Mahmut, Karahanlı Devleti'nde yetişen en önemli bilim insanlarından biridir. İlk Türkçe sözlük ve dil bilgisi kitabı özelliği taşıyan *Divan-ı Lügatü't Türk* en önemli eseridir.
- **Atabetü'l Hakayık:** "Hakikatlerin Eşiği" anlamına gelen eser, Karahanlılar Dönemi'ne aittir. XII. yüzyılda Edip Ahmet Yükneki tarafından yazılmıştır.

A B C D E

3. Saltuklular, Sultan Alp Arslan'ın komutanlarından Ebu'l Kasım Saltuk Bey tarafından Erzurum merkez olmak üzere Kars, Bayburt ve Artvin çevresinde kurulmuştur. Anadolu'da kurulan ilk Türk beyliğidir. Gürcülerle savaşmış ve Danişmentlilerle birleşerek Haçlılara karşı mücadele etmişlerdir. Türkiye Selçuklu hükümdarı Rükneddin Süleyman Şah tarafından 1202 yılında ortadan kaldırılmışlardır. Saltuklular kültür ve sanat alanında önemli gelişmeler göstermişlerdir. Erzurum'daki Kale Camii, Tepsi Minare, Ulu Camii, Emir Saltuk Kümbeti ve Tercan'daki Mama Hatun Kümbeti Saltuklulara ait önemli sanat eserleridir.

A B C D E

4. Orhan Bey Dönemi'ne ait gelişmelerden bazıları şunlardır:
- İznik'te Hacı Özbek Camii, Orhaniye Medresesi ve Süleyman Paşa Medresesi inşa edilmiştir.
 - 1329'da yapılan Maltepe (Palekanon) Savaşı'nda Bizans ordusu yenilgiye uğratılmıştır.
 - Yaya ve müselleme adı verilen ilk düzenli Osmanlı ordusu kurulmuştur.
 - 1345 yılında Karesi Beyliği'ne son verilmiştir. Böylece Karesioğulları'nın donanması da Osmanlı hizmetine girmiştir.
 - Divan teşkilatı oluşturularak ilk vezir ataması yapılmıştır. Edirne'nin fethedilerek başkent yapılması ise I. Murat Dönemi'nde gerçekleşmiştir.

A B C D E

5. Akkoyunlu hükümdarı Uzun Hasan, 1469'da Karakoyunlulara son vermiştir. Ardından Fatih Sultan Mehmet, 1473 Otlukbeli Savaşı ile Akkoyunlulara büyük bir darbe vurmuştur. Bu zaferle Osmanlı Devleti, Fırat Nehri'nin batısındaki Anadolu toprakları üzerinde tam bir kontrol sağlamıştır. Safevi hükümdarı Şah İsmail ise iktidar kavgalarından faydalanarak Akkoyunlulara son vermiştir. Böylece Anadolu ve İran coğrafyasına hâkimiyet mücadelesinde Osmanlı Devleti ile Safeviler karşı karşıya gelmiştir. Yavuz Sultan Selim'in siyasi politikası, Türk İslam dünyasını tek çatı altında toplamak ve Safevilerin Anadolu'ya hâkim olmak için uygulamaya koyduğu Şii propagandasını önlemektir. Yavuz, bu amaçlarını gerçekleştirmek için önce Safevilerle Çaldıran Savaşı'nı, ardından Memlûklularla Mercidabık ve Ridaniye savaşlarını gerçekleştirmiştir. Niğbolu Savaşı (III) ise Yıldırım Bayezid Dönemi'nde Haçlılara karşı yapılmıştır.

A B C D E

6. • **Muhtesip:** Çarşı ve pazarlarda fiyatları kontrol eden ve esnafı denetleyen görevlidir.
- **Kapan:** Şehre gelen tarım ürünlerinin, toptan alınıp satıldığı yerlerdir.
- **Narh:** Zaruri ihtiyaç maddelerinin azami satış fiyatını devletin belirlemesidir.
- **Mekkâreci:** Ticaret yolları üzerinde taşımacılığı meslek edinen kişilerdir.
- **Gedik:** Gerekli mesleki yeterliliğe sahip olan kişilere verilen dükkân açma iznidir.

Soruda verilen kavram-tanım eşleştirmelerinin doğru olabilmesi için gedik ve narh kavramlarının birbiriyle yer değiştirmesi gerekir.

A B C D E

7. Rumeli'deki toprakları genişlemeye başlayan Osmanlı Devleti, daha fazla askere ihtiyaç duymuştur. Anadolu'daki Türk ve Müslüman unsurların yanında, hem Osmanlı saltanatını koruyacak hem de daimi silah altında bulunacak bir askerî ocağın kurulmasına karar verilmiştir. Bu amaçla pençik denilen savaşlarda elde edilen erkek esirlerin beşte biri ile Hristiyan ailelerden alınan devşirme çocuklardan oluşturulan (III) yeni bir ordu kurulmuştur. Kazasker Çandarlı Halil Paşa'nın tavsiyesi ile I. Murat Dönemi'nde kurulan Kapıkulu Ocakları, piyadeler ve süvariler şeklinde iki kısma ayrılmıştır (I). Kapıkulu askerleri Osmanlı Devleti'nin merkez ordusu içerisinde yer almıştır.

A B C D E

8. Osmanlı Devleti'nde yönetenler sınıfı, padişahın kendilerine idari, askerî, adli ve dinî yetki tanıdığı devlet görevlilerinden oluşurdu. Yönetenler kendi arasında seyfiye, kalemiye ve ilmiye olmak üzere üç sınıfa ayrılırdı. Seyfiye sınıfını Enderun veya diğer eğitim kurumlarında yetişen ve ümera da denilen kişiler oluştururdu. Osmanlı Devleti fetih ve gaza temeli üzerine oturtulduğu için uzun süre seyfiye, yönetici sınıfın en etkili kadını oluşturdu. Seyfiyenin Divanihümayun'daki temsilcileri sadrazam, vezirler, kaptanıderya ve yeniçeri ağası idi. Taşradaki temsilcileri ise beylerbeyi, sancak beyi gibi üst düzey askerî yöneticilerdi. Nişancı ise kalemiye sınıfına mensuptu.

A B C D E

9. Temeli tarıma dayalı Osmanlı ekonomisinde toprak çok önemliydi. Osmanlı Devleti'nde temel vergi ve toprak sistemi çiftthane denen bir sisteme dayanıyordu. Çiftthane, bir çift öküzle işletilebilen ve bir köylü ailesinin işletiminde olan arazi birimiydi. Çiftçinin elindeki araziye satması, hibe veya vakfetmesi yasaktı. Tahrir defterleriyle kayıt altına alınan arazilerden "çift resmi" adı altında vergi alınırdı. Devlet, çiftthane sistemi ile toprağı sürekli işleterek tarımsal üretimi artırdığı gibi (III), düzenli bir vergi sistemi de oluşturuyordu (I). Bu sistemde topraklar devletin kontrolünde olduğundan feodal büyük toprak sahiplerinin ortaya çıkmasına da müsaade edilmiyordu (II).

A B C D E

10. Rusya ve Fransa, Osmanlı toprakları üzerindeki çıkarlarını elde etmek için azınlıkların bağımsızlık hareketlerini desteklemiş ve Osmanlı'nın yıkılmasını hızlandırmak istemiştir. 1815 Viyana Kongresi'nden güçlenerek çıkan Rusya, Rumların milliyetçilik duygularını kışkırtmış ve 1821'de Mora'da çıkan ayaklanmada en önemli rolü oynamıştır. İngiltere, Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü koruma politikasını sürdürmesine rağmen Mora İsyanı'nda Yunan bağımsızlığını desteklemiştir. Osmanlı Devleti, Mısır Valisi Mehmet Ali Paşa'nın da yardımıyla isyanın direncini kırmıştır. Bunun üzerine İngiltere, Rusya ve Fransa'nın ortak donanması, 1827'de Navarin'de Osmanlı donanmasını yaktır. İtalya (I) ise siyasi birliğini 1870 yılında kurmuştur.

A B C D E

11. Padişah ve gerçekleştirdiği yenilik eşleştirmeleri aşağıdaki şekildedir:

- **II. Mahmut:** Takvim-i Vekayi adıyla Osmanlı Devleti'nde ilk resmî gazete 1831'de çıkarılmaya başlanmıştır.
- **Abdülmecit:** Kanun ve yönetmelikleri hazırlamak için 1854'te Meclis-i Ali Tanzimat kurulmuştur.
- **Abdülaziz:** 1870 yılında kız ilkokulları ve kız rüştiyeleri-ne kadın öğretmen yetiştirmek amacıyla Darülmuallimat açılmıştır.
- **II. Abdülhamit:** Güzel sanatlar alanında eğitim vermek üzere 1883'te Sanayi-i Nefise Mektebi açılmış ve müdürlüğüne Osman Hamdi Bey atanmıştır.

Sened-i İttifak ise II. Mahmut Dönemi'nde padişah ile bölgesel güç odakları hâline gelen âyanlar arasında imzalanan bir sözleşmedir.

A B C D E

12. Viyana yenilgisi ve Karlofça Antlaşması ile yaşanan kayıplar Osmanlı devlet adamlarının düşüncelerinde önemli değişikliklere neden olmuştur. Osmanlı Devleti XVIII. yüzyıldan itibaren Avrupa'nın teknik ve askerî yönden üstünlüğünü kabul ederek yenilikler yapmaya çalışmıştır. XIX. yüzyılın ilk yarısına gelindiği zaman, Osmanlı Devleti içte ve dışta yaşadığı sorunları bertaraf etmekte zorlanmıştır. Padişah Abdülmecit, bu yüzden Batı'nın kültürünü iyi bilen Mustafa Reşit Paşa'yı, Tanzimat Fermanı'nı hazırlamakla görevlendirmiştir. Soruda geçen ifadeler, ekonomik problemlerin çözüme kavuşturulmak (I) ve devletin içinde bulunduğu çöküntüden kurtarılmak (III) istendiğini göstermektedir. Tanzimat Fermanı, Islahat Fermanı ve I. Meşrutiyet'in ilan edilmesinin temelinde, Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarma çabaları yatmaktadır.

A B C D E

13. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Mustafa Kemal, İttihat ve Terakki Cemiyeti ileri gelenleriyle fikir ayrılığına düştü. Ona göre İttihat ve Terakki Cemiyeti bir an önce parti hâline dönüşmeli ve ordu siyasetten ayrılmalıydı. Subaylar arasında yayılan partililik düşüncesi orduda düzen ve disiplin bozulmasına neden olmuştu. Mustafa Kemal bu durumun gelecekte, vatanın bekası için tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini görmüştü. Nitekim Balkan Savaşları sırasında subaylar İttihatçılar ve İtilafçılar olarak iki siyasi gruba ayrıldı. Partililik yapan subaylar arasında irtibat ve iş birliği zayıfladı. Böylece Mustafa Kemal'in öngörülleri gerçekleşerek Balkan Savaşları (I) Osmanlı Devleti açısından felaketle sonuçlandı.

A B C D E

14. Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı Devleti ile ilgili gelişmelerden bazıları şunlardır:

- 27 Mayıs 1915'te Sevk ve İskân (Tehcir) Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanunla Ermeniler arasından Ruslarla iş birliği içinde olanlar ve isyan hareketine karışanlar zorunlu olarak göçe tabi tutulmuştur.
- Savaş devam ederken 3 Temmuz 1918'de V. Mehmet Reşat'ın ölümü üzerine VI. Mehmet Vahdettin padişah olmuştur.
- Enver Paşa komutasındaki Türk kuvvetleri, Ruslara karşı taarruza geçerek Sarıkamış Harekâtı'nı düzenlemiştir.
- Suriye-Filistin ve Irak cephelerini savunmak amacıyla Yıldırım Ordular Grubu kurulmuştur.

Doğu Trakya ise Osmanlı Devleti'nin Sevr Antlaşması'nı bir an önce imzalaması için Yunanistan tarafından 1920'de işgal edilmiştir.

15. Birinci Dünya Savaşı devam ettiği sırada İngiltere, Fransa, Rusya ve İtalya arasında gizli antlaşmalar yapılarak Osmanlı toprakları paylaşılmıştır. 1917'de Rusya'da iktidarı ele geçiren Bolşevikler, Çarlık yönetiminin bütün gizli antlaşmalarını dünya kamuoyuna açıklamıştır. Böylece Osmanlı Devleti'nin paylaştığı gizli antlaşmalar da açığa çıkmıştır. Antlaşma Devletleri, Wilson İlkeleri'ne rağmen savaştan sonra bu antlaşmalarda bazı değişiklikler yaparak uygulamaya koymuşlardır. Osmanlı Devleti'ne Mondros Ateşkesi'ni imzalatarak Osmanlı topraklarını işgal etmek için hukuki dayanağı elde etmişlerdir. Paris Barış Konferansında ise Yunan ordusunun İzmir'i işgali kararlaştırılmıştır. Böylece Yunanistan gizli antlaşmalarda yer almamasına rağmen işgalci devletlerin arasına katılmıştır.

16. Mondros Ateşkes Antlaşması imzalandığında, Alman General Liman Von Sanders'in yerine Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na tayin edilen Mustafa Kemal, antlaşmanın çok ağır şartlar içerdiği ve bağımsızlıkla bağdaşmayan bir antlaşma olduğu konusunda İstanbul Hükûmeti'ni uyarıya çalışmıştır. Sadrazam Ahmet İzzet Paşa'ya gönderdiği telgrafta ordunun terhisine engel olunması gerektiğini belirtmiştir. Ateşkesin imzalanmasından kısa bir süre sonra Mustafa Kemal'in dediği gibi olmuş ve işgal faaliyetleri başlamıştır. Amasya Genelgesi'nde yer alan "Askerî ve millî örgütler hiçbir şekilde dağıtılmayacaktır." maddesi de Mondros Ateşkesi'ne karşı çıktığını göstermektedir.

17. Sivas Kongresi'nde Erzurum Kongresi kararları tekrar görüşülerek onaylanmıştır. Böylece bölgesel kararlara millîlik vasfı kazandırılmıştır. Bu kararlardan farklı olarak ülkedeki bütün millî cemiyetler, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti adı altında birleştirilmiştir (I). Bu şekilde millî teşkilat, bütün vatanı yayılmış ve bir merkezden idaresi sağlanmıştır. Batı Anadolu Kuvayimilliyeleri Birlikleri Komutanlığına Ali Fuat Paşa'nın atanmasıyla (II) Batı Anadolu'daki dağınık Kuvayimilliyeleri birliklerinin, tek bir merkezden idaresi sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca Erzurum'da kurulan Temsil Heyeti'nin üye sayısı on beşe çıkartılarak yetkileri tüm yurdu kapsayacak şekilde genişletilmiştir (III). Böylece Mustafa Kemal, Temsil Heyeti Başkanı sıfatıyla bütün ulusu temsil yetkisine sahip olmuştur.

18. ABD Başkanı Wilson'un isteği üzerine 1919 Eylül'ünde Türkiye'de manda idaresini ve Ermeni meselesini incelemek üzere bir heyet kurulmuştur. General James Harbord başkanlığındaki heyet, Sivas'ta Mustafa Kemal ile görüşmüştür. Bu görüşmede Mustafa Kemal Harbord'a Millî Mücadele'nin amacını anlatmıştır. Kâzım Karabekir ile de görüşen General Harbord, Ermenilerle ilgili bölgede incelemelerde bulunmuştur. Heyet yaptığı araştırmalar sonucu hazırladığı raporda; bölgede Ermenilerin çoğunlukta olmadığını, Türklerin Ermenilere karşı herhangi bir şekilde soykırım hazırlığında bulunmadıklarını ortaya koymuş ve Ermenileri tamamiyle haksız bulmuştur.

19. Fransızların Ermenilerle birlikte Antep'i işgali halkı harekete geçirmiştir. Şahin takma adıyla anılan Teğmen Sait Bey, Antep'teki Kuvayimilliyeleri komutanlığı görevini üstlenmiştir. Şahin Bey'in şehit olmasından sonra Mustafa Kemal Paşa, Antep'teki direnişi örgütlemesi için Kılıç Ali Bey'i bölgeye göndermiştir. On ay, dokuz gün boyunca direnişini sürdüren Antep, 9 Şubat 1921'de teslim olmak zorunda kalmıştır. Fransa, TBMM ile imzaladığı Ankara Antlaşması ile şehri boşaltmıştır. Antep halkının kahramanca mücadelesi nedeniyle TBMM tarafından 8 Şubat 1921'de şehrin adı Gaziantep olarak değiştirilmiştir. Verdun Muharebesi, Fransızların Birinci Dünya Savaşı'nda, büyük bir Alman saldırısını püskürttükleri çarpışmadır. Fransız generali Antep savunmasını bu olaya benzeterek şehre "Türk Verdun'u" demiştir.

20. Ali Fuat Paşa komutasındaki kuvvetlerle Ethem'in Kuvayı Seyyare birlikleri 24 Ekim 1920'de Gediz Muharebesi'nde mağlup olmuştur. Bu yenilgi üzerine Ali Fuat Paşa, Batı Cephesi Komutanlığından alınmış ve düzenli orduya geçiş çalışmaları hızlandırılmıştır. Düzenli orduya katılmak istemeyen Ethem ve kardeşleri ile Demirci Mehmet Efe isyan etmiştir. Bu durumdan yararlanmak isteyen Yunan ordusu, harekete geçerek Eskişehir üzerine yürümüştür. Bu gelişme üzerine yaşanan Birinci İnönü Savaşı (I), TBMM'nin kurduğu düzenli ordunun kazandığı ilk askerî zafer olmuştur. Ardından yapılan İkinci İnönü, Eskişehir-Kütahya (II) ve Sakarya Savaşları ile Büyük Taarruz da düzenli ordu tarafından gerçekleştirilmiştir.

ABŞDE

21. Cumhuriyetçilik devletin yönetim şekli olarak cumhuriyeti benimsemesidir. Atatürk ilkelerinin başında gelen cumhuriyetçilik ilkesi, demokrasiyi Türk milletine en uygun siyasi sistem olarak belirlemiştir. Atatürk'ün cumhuriyet anlayışı demokratik cumhuriyet olarak ortaya çıkmaktadır. Halkçılık ilkesi ise siyasi alanda demokrasi düşüncesinin karşılığıdır. Çünkü demokratik yönetimlerde hâkimiyet halkın çoğunluk iradesine aittir. Bu nedenle cumhuriyet yönetiminin kurulmasında ve demokrasi anlayışının yerleşmesinde, halkçılık ilkesi itici güç olmuştur. Atatürk'ün soruda verilen sözü daha çok cumhuriyetçilik ve halkçılık ilkeleri ile ilgilidir.

ABCDE

22. Bir milletin kimliği olan tarih, dil ile birlikte milletlerin oluşumunda en başta gelen öğelerdir. Türk milleti geçmişi itibarıyla tarihte önemli rol oynamış milletlerin başında gelir. Tarihiyle gurur duyan, tarihini araştıran ve tarih bilinciyle hareket eden bir topluluk millet olma bilincine ulaşmıştır. Atatürk, Türk milletinin şanlı tarihini öğrenmesi ve yeniden dünyanın sayılı devletlerinden biri hâline gelmesi için Türk tarihi çalışmalarına bizzat öncülük etmiştir. Tarih alanında araştırmalar yapması için Türk Tarih Kurumunu kurmuştur.

ABCŞE

23. Osmanlı Dönemi'nde yabancı devletlere verilen kapitülasyonlar yüzünden Türk gemicileri adeta Türkiye karasularında gemi işletemez hâle gelmişlerdi. Atatürk Dönemi'nde bu duruma son vermek için işletme hakkı yabancıların elinde bulunan limanlarımız satın alınarak millileştirildi (I). 1 Temmuz 1926'da kabul edilen Kabotaj Kanunu ile (III) denizlerimizde ve kendi limanlarımız arasında yük ve yolcu taşıma hakkı, Türk denizcilerine ve Türk bayrağı taşıyan gemilere tanındı. Bu kanun, milliyetçilik ilkesi doğrultusunda atılan bir adımdı. Bu kanunun sağladığı güvenceyle ilerleyen yıllarda Türk deniz ticaret filosu kurulmaya başlandı. Ayrıca denizcilik alanındaki çalışmalara mali destek sağlamak için 1937'de Denizbank kuruldu (II).

ABCDŞ

24. Milletler Cemiyeti, 1920'de uluslararası sorunları barışçı yollarla çözmek ve iş birliğini geliştirmek amacıyla kurulmuştur. Fakat cemiyet kısa bir süre sonra kuruluş amacından uzaklaştı. Milletlerarası barışın korunması yerine büyük devletlerin çıkarlarını savunan bir örgüt hâline geldi (I). Bu durum, diğer devletlerin cemiyete duydukları güven duygusunun sarsılmasına sebep oldu. Cemiyetin takip ettiği taraflı tutumdan en fazla rahatsız olan devletlerden biri de Türkiye idi. Özellikle Musul Sorunu'nda cemiyetin takip ettiği İngiliz yanlısı politika (II), Türkiye'yi fazlasıyla rahatsız etti. Bu nedenle Türkiye uzun süre cemiyete mesafeli durdu ve üyelik başvurusunda bulunmadı. Ancak Almanya ve İtalya'nın saldırgan politikalar izlemesi uluslararası ilişkilerin yeniden şekillendirilmesini zorunlu kıldı ve Türkiye'nin cemiyete üyeliğini hızlandırdı.

ABŞDE

25. İkinci Dünya Savaşı'nın sonuçlarından bazıları şunlardır:

- Almanya ve Avusturya Müttefik Devletler'in ortak kontrolü altına girerken Japonya, ABD tarafından işgal edilmiştir.
- Savaş suçlarına ve insanlığa karşı işlenen suçlara bakmak üzere Almanya'da Nürnberg Mahkemesi kurulmuştur. Japon yöneticiler de Tokyo'da kurulan mahkemede yargılanmışlardır.
- SSCB ile ABD liderliğinde dünya devletleri ideolojik farklılığa dayalı iki gruba ayrılmışlardır. İki blok arasındaki gerginlikler nedeniyle Soğuk Savaş denilen bir döneme girilmiştir.
- 1945'te San Francisco Konferansında Türkiye'nin de dâhil olduğu 51 devlet tarafından Birleşmiş Milletler adı verilen uluslararası bir örgüt kurulmuştur.

Savaş sonunda İngiltere ve Fransa dünya siyasetindeki etkilerini yitirmeye başlamış ve bu devletlerin sömürgeleri arasında bağımsızlık hareketleri hızlanmıştır.

BCDE

26. Cumhuriyet'in ilk yıllarında çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri yapılmış fakat bu denemeler başarılı olamamıştır. 1946'ya kadar meclisteki tek parti olan Cumhuriyet Halk Partisi, 1950'ye kadar iktidarı sürdürmüştür. 1945'te iş adamı Nuri Demirağ öncülüğünde Millî Kalkınma Partisi, 1946'da ise Demokrat Parti kurulmuştur. 1946'da yapılan genel seçimler, Türk siyasi tarihinin tek dereceli ve çok partili ilk genel seçimleri olmuştur. 1950 yılında yapılması planlanan genel seçimler öncesinde Seçim Kanunu'nda önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklere göre günümüzde geçerli olan gizli oy açık sayım usulü benimsenmiştir. 14 Mayıs 1950'de gerçekleştirilen genel seçimlerle birlikte Demokrat Partinin on yıl sürecek olan iktidarı başlamıştır (I). Celal Bayar, Türkiye'nin üçüncü Cumhurbaşkanı seçilmiş ve Başbakanlık görevi Adnan Menderes'e verilmiştir (III).

ABŞDE

27. Yumuşama Dönemi'nde Orta Doğu'da meydana gelen önemli çatışmalardan biri de İran-İrak Savaşı'dır. Bu savaşın çıkmasındaki temel nedenler; İran ve Irak'ın Basra Körfezi üzerinde hâkimiyet kurma mücadelesi ve Şattülrap su yolu meselesidir. 1980'de Irak'ın İran'a saldırısıyla başlayan savaşta dini ve etnik anlaşmazlıklar da etkili olmuştur. İki tarafın da birbirine karşı üstünlük sağlayamadığı savaşta petrol kuyularının bombalanması nedeniyle petrolün fiyatı tüm dünyada artış göstermiştir. Sekiz yıl devam eden savaş, 1988'de Birleşmiş Milletlerin ara buluculuğuyla sona ermiştir.

ABCİE

28. Organik madde yönünden zengin topraklar,

- Koyu renklidir.
- Su tutma kapasitesi yüksektir.
- Tuz ve kireç oranı azdır.
- Verimli topraklardır.

BCDE

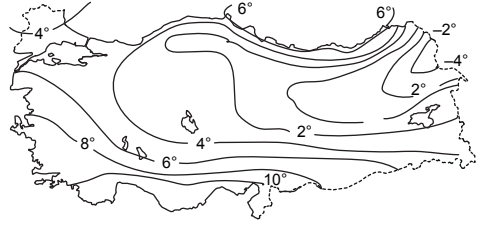
29. Türkiye; Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde yer aldığı için Güneş ışınları güneyden gelir ve dağların güney yamaçları, kuzey yamaçlarından daha sıcak olur. (Bakı)

ABİDE

30. Türkiye'nin yürüttüğü ekonomik etkinlikler ve beşerî faaliyetler düşünüldüğünde radyoaktif kirlenmeye herhangi bir etkisinin olduğunu söyleyemeyiz. Fakat 1986 yılında Sovyetler Birliği'ne ait Ukrayna'daki Çernobil Nükleer Santrali'nde meydana gelen patlama Türkiye'de radyoaktif kirlenmeye neden olmuştur.

ABCDE

- 31.

Türkiye'de kıyılarda sıcaklık değerinin iç kısımlardan fazla olmasında denizellik etkili olmuşken güneyde sıcaklık değerinin kuzeyden fazla olmasında enlem etkili olmuştur.

ABCDİ

32. Türkiye'de buzul alanları yükseltinin fazla olduğu alanlarda görülür. Buzullaşmanın sınırı Türkiye'de ortalama 3.000 metredir. Haritada işaretli II numaralı alanda buzul izlerine rastlanmaz.

ABCDE

33. Pamukkale Travertenleri, Avlan Gölü, Kızılova Polyesi, Köprüçay Kanyonu karstik arazide oluşmuş yeryüzü şekilleridir. Aras Vadisi ise volkanik yapıda bir arazide akış gösterir.

ABİDE

- 34.
- Mogan Gölü ve Eymir Gölü alüvyal set gölüdür.
 - Zinav Gölü heyelan set gölüdür.
 - Nazik Gölü lav set gölüdür.

Salda Gölü ise karstik yapıda bir göldür.

ABİDE

35. • Türkiye'de yıllık nüfus artış hızının en fazla gerçekleştiği dönem 1955-1960 yılları arasını kapsar.
- En düşük nüfus artış hızı 2020 yılında gerçekleşmiştir.
- 1965 yılından sonraki dönemde nüfus planlamasının etkisine bağlı olarak nüfus artış hızında düşüşler yaşanmıştır.
- 1990 yılında yapılan sayımlarda kentsel nüfus miktarı, kırsal nüfus miktarından fazla çıkmıştır.

ABCDE

36. Beyin göçünün meydana gelmesinde;
- Düşük ücret,
- Alanında istihdam edilememe,
- Verimli çalışma şartlarından yoksunluk
- gibi faktörler etkilidir.

ABCDİ

37. Neolitik Dönem'e ait yerleşmelerin Türkiye'de fazla olmasında iklim koşulları, su kaynakları ve toprağın verimli olması etkili olmuştur. Mağara tipi yerleşmeler Paleolitik Dönem'e ait önemli yerleşim birimleridir.

ABCDE

38. Türkiye'nin 1950 yılından sonra sanayileşme sürecine girmesi otoyol yapımını; bu durum da şehirleşme oranı, enerji ve ham madde üretimini artırmıştır. Makine kullanımı ile birlikte çiftçi nüfus azalmış, tarımsal nüfus yoğunluğunda bu dönemden sonra azalmalar meydana gelmiştir.

ABİDE

39. Geçmişten günümüze kadar Anadolu toprakları üzerinde yapılan önemli ulaşım ağlarının asıl amacı, ticari faaliyetlerin gelişimini sağlamaktır.

ABCİE

40. Doğu Karadeniz'in kıyı kuşağı her mevsim yağış aldığından pamuk, şeker pancarı ve buğday yetiştirilmesi için uygun değildir. Mısır ise bu alanda en iyi yetişen üründür.

ABCİE

41. Ankara, İzmir, Isparta, Malatya makinele tarım için uygun alanlardır. Trabzon ise sarp arazi yapısı nedeniyle makinele tarım için uygun değildir.

ABCİE

42. Akdeniz Bölgesi'nde Toroslar'ın sarp alanlarına uyum sağlamış, ormanlardaki ağaç sürgünlerini yediği için üretimi devlet tarafından azaltılan hayvan türü kıl keçisidir.

ABİDE

- 43.
- Sivas Divriği'den ve Kangal'dan çıkarılan demir madeni Sivas'ta işlenmektedir.
 - Artvin Murgul'dan çıkarılan bakır Murgul'da işlenmektedir.
 - Antalya Gazipaşa ve Alanya'dan çıkarılan barit Antalya'da işlenir.
 - Konya Seydişehir'den çıkarılan boksit Seydişehir'de işlenir.

Ancak Türkiye'de Eskişehir'de çıkarılmasına karşın toryum işleyen bir tesis bulunmamaktadır.

ABCİE

44. Yeşil Yol Projesi'nin amacı, Samsun'dan Sarp Sınır Kapısı'na kadar olan yaylaları birleştirmek ve turizm sektörüne canlılık kazandırmaktır.

ABCİE

- 45.
- Kişi başına düşen millî gelirden artış yaşanması,
 - Ulaşım olanaklarının iyileşmesi ve çeşitlenmesi,
 - Turlar aracılığı ile uygun turistik faaliyetlerin yapılması
- Türkiye'de iç turizmde hareketliliği sağlamıştır.

ABCDİ

46. Seçeneklerde verilenlerden; vergi hukuku, ceza hukuku, usul hukuku (yargılama hukuku) ve devletler genel hukuku kamu hukuku dalları arasında yer alır. Ancak borçlar hukuku, taraflar arasında eşitliğe dayandığı için kamu hukuku değil özel hukuk dalları arasında yer alır.

ABCİE

47. Bağımsız mahkemelerin yargılama görevini yerine getirirken uygulamaları gereken yöntem ve usulleri mahkemelerin görev ve yetkilerini düzenleyen hukuk dalı, usul hukuku bir diğer adıyla yargılama hukukudur.

ABCİE

48. Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına veya namına işleten kişiye ticaret hukuku gereğince tacir denir. Hatta Ticaret Kanunu işletmesine bile gerek olmaksızın işleteceğini beyan eden kişiyi de tacir olarak niteler.

BCDE

49. Belli bir işi görmesi veya belli bir mal varlığını yönetmesi için sulh hukuk mahkemesi tarafından atanan kişiye kayyım denir. Örneğin bir kişi hakkında iddialar var ve tutuklu yargılanıyor, şirketi hakkında da yine iddialar var ise dava sonuçlanana kadar o şirketi yönetsin diye kayyım atanır.

ABCİE

50. Anayasaya göre milletvekili seçim tutanaklarını ve bununla birlikte yine Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görev ve yetkisi Yüksek Seçim Kuruluna aittir.

ABCDİ